Beredskap vid demonstrationer och större folksamlingar

– så förbereder du din butik

När demonstrationer eller andra folksamlingar övergår i hot, våld eller skadegörelse kan butiker snabbt beröras. Med tydliga rutiner och enkla förberedelser blir det lättare att fatta beslut och skydda medarbetare, kunder och egendom.

Här samlar vi råd om vad du kan göra före, under och efter en sådan händelse. Guiden kan skrivas ut och användas som arbetsmaterial.

OBS!
De flesta demonstrationer och större folksamlingar är fredliga. Råden nedan är ett stöd för er beredskap och innebär inte att Svensk Handel bedömer att oroligheter eller våldsyttringar är nära förestående.

Viktiga telefonnummer

112 – akut hjälp
Vid pågående brott eller akut fara för liv, hälsa eller egendom. Här når du polis, ambulans och räddningstjänst.

114 14 – Polisen, icke akut
För polisanmälan, tips och andra polisärenden som inte är akuta.

113 13 – information vid större olyckor och kriser
För att få eller lämna information om en större olycka eller kris.

1177 – sjukvårdsrådgivning
För råd om skador och hälsobesvär och hjälp att bedöma var du ska söka vård.

010-471 86 80 – Svensk Handels säkerhetsrådgivning
För stöd och råd i säkerhetsfrågor. Vid akuta händelser, ring alltid 112.

Fyll i butikens egna kontaktuppgifter

Ansvarig chef och ersättare: _____

Bevakningsföretag/larmcentral: _____

Fastighetsjour/centrumledning: _____

Förbered er i vardagen

- **Bestäm vem som fattar beslut.** Tydliggör vem som får besluta om att exempelvis stänga butiken tidigare och vem som ersätter den personen vid frånvaro.
- **Gå igenom rutinerna med personalen.** Alla bör veta hur de larmar, var utrymningsvägarna finns och hur ni kontaktar varandra vid en händelse. Inkludera även tillfällig personal.
- **Kontrollera det fysiska skyddet.** Se över lås, larm, brandskydd och eventuell kamerabevakning. Håll utrymningsvägar fria. Om jalusier eller liknande anordningar finns, testa dessa och försäkra er om att personalen kan använda dem.
- **Kontrollera utrustning.** Se till att släckutrustning är tillgänglig och uppdaterad. Samma sak gäller med sjukvårdsutrustning. Försäkra er om att anställda även har kompetens att använda utrustningen.
- **Uppdatera kontaktuppgifter.** Samla nummer till personal, fastighetsägare, centrumledning och eventuellt bevakningsföretag. Kom överens med grannbutiker om hur ni snabbt delar viktig information.

Egna anteckningar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Om det finns tecken på oroligheter i närheten

- **Följ bekräftad information.** Utgå från Polisen, kommunen och andra tillförlitliga källor. Skilj på egna iakttagelser och obekräftade uppgifter när ni delar information. Var tydlig med källan och vad som är bekräftat respektive osäkert. Sprid inte rykten som fakta.

- **Gör en gemensam lägesgenomgång.** Informera personalen om vad ni vet, vilka åtgärder ni vidtar och vem som leder arbetet.

- **Bedöm öppethållandet i god tid.** Ta hänsyn till läget runt butiken och personalens möjligheter att ta sig till och från arbetet. Samordna med fastighetsägare eller centrumledning.

- **Minska utsattheten om det kan göras säkert.** Ta in lösa föremål och lättantändligt material utanför butiken och överväg att flytta undan stöldbegärliga varor från skyltfönster. Utsätt inte personalen för risk för att skydda egendom.

- **Överväg att stänga butiken i ett tidigt skede**. Om läget riskerar att förvärras, bedöm om ni bör avbryta försäljningen och be kunderna lämna medan det fortfarande kan ske säkert. Ta hänsyn till situationen utanför och följ polisens anvisningar. Skicka inte ut kunder eller personal i en hotfull folksamling.

Egna anteckningar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Om situationen blir hotfull

- **Sätt människor först.** Undvik konfrontation. Försök inte stoppa plundring eller skadegörelse genom att ingripa fysiskt. Utsätt inte dig själv eller andra för fara för att skydda egendom.

- **Fly eller sök skydd vid akut fara för liv.** Ta dig bort från faran om det kan ske säkert. Lämna tillhörigheter. Om du inte kan fly, sök skydd. Skicka inte ut personal eller kunder i en hotfull folksamling. Om hotet finns utanför kan en skyddad del av lokalen -bort från skyltfönster- vara säkrare.

- **Larma 112.** Ring vid pågående brott eller akut fara för liv, hälsa eller egendom, så snart du kan utan att utsätta dig för ytterligare fara. Beskriv var ni befinner er, vad som händer och om någon är skadad eller i fara. Följ de anvisningar du får.

- **Ge tydliga besked och hjälp andra om det kan ske säkert.** Berätta lugnt för kunder och kollegor vad de behöver göra. Uppmärksamma personer som behöver hjälp att förflytta sig. Varna inkommande personal om området är farligt.

- **Var uppmärksam på brand och rök.** En plats som ger skydd mot hot utifrån kan bli farlig vid brand. Lämna lokalen via en säker utrymningsväg om det behövs. Håll utrymningsvägar fria och möjliga att öppna inifrån.

Egna anteckningar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Efter en händelse

- **Kontrollera att alla medarbetare är i säkerhet.** Kontakta även dem som lämnat platsen. Fånga upp behov av vård, stöd och hjälp att ta sig hem.
- **Följ upp hur personalen mår.** Reaktioner kan komma senare. Erbjud stöd, exempelvis genom företagshälsovården, och följ upp även under de kommande dagarna.
- **Dokumentera och polisanmäl.** Fotografera skador när det kan göras säkert. Spara relevant kameramaterial och skriv ned vad som hänt medan minnet är färskt. Undvik att röra föremål som kan vara viktiga för polisens utredning.
- **Kontakta fastighetsägaren och försäkringsbolaget.** Samordna skadebesiktning, reparationer och eventuella tillfälliga skyddsåtgärder.
- **Bedöm säkerheten innan ni öppnar igen.** Kontrollera läget omkring butiken och att lokaler, utrymningsvägar, lås och larm fungerar. Informera personalen om vad som gäller inför nästa arbetspass.
- **Samla erfarenheterna.** Vad fungerade och vad behöver ändras? Uppdatera rutiner och kontaktuppgifter tillsammans med personalen.

Egna anteckningar